25

COLLECTANEA MEDICA INAUGURALIA, SIVE SYSTEMATIS VASORUM ABSORBENTIUM SUCCINCTA DESCRIPTIO.

QUAE,

ADNUENTE SUMMO NUMINE,

EX

AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI

IOH. HERM. SCHACHT,

S. THEOL. DOCT. ET PROF. PRIMARII, THEOL. AUTEM TYPICAE AC PROPHETICAE ET ANTIQUITATUM SACR. ORDINARII, ACADEMIAE ITEM A CONCIONIBUS SACRIS,

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU, NOBILISSIMAEQUE FACULTATIS MEDICAE DECRETO,

PRO GRADU DOCTORATUS

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS,

PUBLICO AC SOLENNI EXAMINI SUBMITTIT

LAMBERTUS LUCAS VAN MEURS,
ARNHEMIA GELRUS.
SOCIET. REG. MED UT ET SOCIET. HIST. NATUR. STUDIOS. AC SOCIET. CHEM. EDINENSIUM SODALIS.

A. D. VIII. JUNII *MDCCLXXXVI.* H. L. Q. S.

HARDERVICI,
APUD JOANNEM MOOJEN,
ACAD. GELR. ZUTPH. TYPOGR. ORD.

Expertiss: Viro Haghton
S. & O
Auctor.

Veneror inventa ſapientiae, inventoresque; adire tamquam multorum hereditatem juvat. — Mihi iſta acquiſita, mihi laborata ſunt. — Sed agamus bonum patrem familiae; faciamus ampliora quae accepimus, major iſta haereditas a me ad poſteros transeat. — Multum adhuc reſtat operis, multumque reſtabit, nec ulli nato poſt mille ſaecula praecludetur occaſio aliquid adhuc adjiciendi. —

SENECA Epiſt. 64.

PATRI. OPTIMO

FRANCISCO. VAN. MEURS

PIUS. FILIUS

L. L. VAN. MEURS

L. B.

Legi academicae, conſcribendi operis alicujus tentaminis inauguralis loco habendi, pariturus, dum peregrinarem, haeſerat animus pleniorem de ſyſtemate vaſorum abſorbentium toto tractatum edendi, quod contineret hiſtoriam, anatomiam, phyſiologiam, atque pathologiam hujus ſyſtematis vaſorum, minus ſane jam cogniti. —— Perſequendo & exſequendo ſcopo multum a me impenſum fuit temporis, nec fruſtraneo tentamine, quod ipſe mihi gratulor, operam perdidi. — Enim vero plurimam, eamque difficillimam, operis partem jam perfeceram, propriisque inſtitutis diſſectionibus atque injectionibus eo perveneram usque, ut tabulas illorum vaſorum in C. H. exarare potuerim. — Verum inopinato morbi, menſe Januario & Februario, aggreſſu, quod inceptum fuerat ab omni parte perficere nolens volens prohibitus ſum. — Jam autem, quum terminati limites ſint paleſtrae academicae, quos ex-

excedere multa vetant, proposito scopo necessario valedicendum fuit, atque, urgente tandem temporis penuria, ipso quoque amicissimo promotore, fidelissimo semper & ad rogum usque colendo praeceptore, clar. FORSTEN *suasore, schema operis incepti, collectaneorum forma, pro tentamine inaugurali offerre ratum duxi. —*

Ne quis vero putet, plane a me derelictum esse edendi operis, magna pro parte jam elaborati, propositum! — talia non fert animus; ut perfectum magis atque attentiori examine dignius illud lectoribus meis tradatur, est, quod vellem. —

Haec interim accipiant collectanea, tentaminis academici loco. — Inserviant haec, ut normam monstrent, ad quam opus, postea edendum, dirigendum esse censui; faveant hisce benevoli, ne ab opere, jam incepto deterreant me penitus; — faveant, ut stimulus addatur pectori publicae utilitati unice devoto, quamque omni opera, quantum in se fuerit, promovere nunquam desinet.

Valete!

COL.

COLLECTANEA MEDICA INAUGURALIA.

SYSTEMATIS VASORUM ABSORBENTIUM SUCCINCTA DESCRIPTIO.

I°. *HISTORIA.*

Quo perfectior fit artis alicujus theoria, eo certior praxis; nec unquam hujus errores penitus eliminari posse videntur, nisi purgata prius theoria.

An Mechanices artificia, instrumenta, perfecta fuere unquam, antequam materiae, ad construendas machinas necessariae, proprietates clariori in luce apparuere?

Nec fallit haec regula in Mechanismo Corporis Humani: — Subtilior singularum corporis nostri partium investigatio, cognitio, distinctam magis reddit oeconomiam ex omnium partium harmonia profluentem; quo magis autem distincta fit vera H. C. oeconomia, eo certior dijudicatio de parte laesa; quo facilior appareat in pathologicis functionis cujusdam laesio, eo firmiori insistens basi, eo dijudicatius, sua Practicus adaptat media.

Artis Hippocraticae fata si lustremus hanc veritatem in aprico positam conspicere licet: — enim vero neglecta curatior fabricae corporis investigatio labantem semper comitem habuit praxin; — illudque verae C. H. structurae studium saepissime a medicis, pro ludibrio & contemptu ferme dixerim, fuisse habitam, proh dolor! nimium lugendi caussa datur.

Veteribus sic quaedam fuere cognita, quae posteri neglexerunt iterum desidiosi; — hinc denuo prius cognitorum oblitio, turpisque regeneratae quasi ignorantiae genuina fons aperta.

Sic quoque videntur HEROPHILUS, HIPPOCRATES, ERASISTRATUS atque GALENUS quaedam de vasis lymphaticis vel certo novisse, vel subolfecisse saltem, quae demum omnino neglecta sunt, atque oblita, usque dum ASELLIUS A°. 1622. absorbentia vasa in intestinali tubo casu denuo detexit fortuito.

Quos ille habuit numerosos valde adversarios, obtrectatores, luce meridiana clarius probant, quantum a vero investigandi, naturam perquirendi, artemque, ita observatis perficiendi studio alieni fuerint prisci. —

Purgata autem magis arte a praedecessorum segnitie, viguit magis Anatomia post VESALIUM, viguitque totus Medicinae ambitus: —

Redierunt tandem naturam scrutantes posteri in verum tra-

tramitem, a parentibus derelictum; quae prisci tradiderant examini subjecerunt, atque laboriosis comprobarunt tentaminibus, quae vel tenebris obvoluta, vel penitus quasi oblita per aevum manserant. —

PECQUETUS, EUSTACHIUS, RUDBECKIUS, atque TH. BARTHOLINUS absorbentium vasorum cognitionem novis observatis atque investigationibus naturae laboriosis coeperunt restaurare; — plura addidit felix atque indefessus Anatomes cultor RUYSCHIUS; valvulas ille in lymphaticis vasculis detexit, descripsitque accurate. —

Lymphologiam tradidit aestumatione dignissimus NUCKIUS: — Sed mirum utique, post tot diligentissime factas lucubrationes ne quidquam ulterius incrementi per plures annos habuisse lymphaticorum vasorum studium; — siluit ferme Anatomicorum hac in palaestra gnavitas, quin immo post NUCKIUM ab opere quasi desistendum censuerunt, acsi ille durum hoc, *non plus ultra* jam addidisset; quod ipse sentit quoque MECKELIUS pater, dum scribat "nova post „ NUCKIUM, aliosque praeclaros viros, in his detegere, a„ deo sane impossibile pluribus videri posset, ut his potius „ supersedere satius quivis ducere non erubuerit." — (a) Verum quae postea ab eodem hocce Viro Illustri, a GULIELMO atque JOANNE HUNTERO fratribus, a MONROO filio,

(a) *in Diss. Epist.* de vasis Lymphaticis glandulisque conglobatis, ad HALLERUM.

HEWSONO, CRUICKSHANK, SHELDONO, aliisque tradita sunt, ne minime quidem perfectioni praedicatae adaequatum fuisse systema hoc absorbentium vasorum monstrant; quo magis desudarunt recentiores, diligentioresque illi Anatomici in investigandis absorbentibus vasis per totum C. H., tanto magis deficientem invenerunt eorum catalogum a praedecessoribus traditum, & multum quoque abest, ut jam omnia perfecta habenda sint, multum adhuc deficit, non nisi strenua operis navatione eruendum tandem.

Interim fateri cogimur, maximam laudem, ni fere palmam ab Anglis hac in palaestra jam esse reportatam, & jure merito. —

Enim vero, lymphaticorum historia nullibi perfecta magis quam inter Anglos, strenuos utique atque diligentes artis anatomicae cultores. — Glorientur illi saeculum & quod excurrit abhinc factum HARVAEI de circulatione sanguinis vera inventum; glorientur magis jam perfectam, atque ad culmen fere deductam, lymphaticorum historiam sua in insula: — gaudeant tanto magis, dum anatomicorum nullus ac medicorum per rari nova haec de vasis lymphaticis facta observata ambabus ulnis grati admodum accipere recusent. Aliud autem fuit HARVAEI inventi fatum, quod plurimis iisque pergravibus non tantum objectionibus vexatum, ast quoque a segnioribus fronte effraenata plane rejectum fuit.

Non autem lymphaticorum investigationi adhuc superseden-

dendum judicaverim, desunt adhuc totius systematis ad naturae normam ductae delineationes, plurimorum Organorum absorbentia hucdum in cognita sunt, a quibusdam saltem ita habentur, licet revera non sint; id igitur, quod deëst, perficiatur adhuc gnaviter; cui scopo & meum, quantum licuerit, in opere post hac edendo, adjectis tabulis, auxilium praestare, est quod animo volvi: — Num quid perfecerim, neque frustra operam perdiderim, judicet aequus lector. —

II°. *ANATOME.*

Docet autem Anatome, facili satis injectione quam plurima in extremitatibus inferioribus dari vasa lymphatica sive absorbentia; licet HALLERUS (*b*) dicat: — " Se in artubus nunquam quidem vidisse vasa lymphatica." — HEWSONUS, felix quondam inter Londinenses Anatomicus, atque GULIELMI HUNTERI admodum familiaris, in libro, quod dicitur *Experimental inquiries containing a description of the Lymphatic System* (*c*), primus, & hucdum unicus fuit, qui tabula adjecta duplicem, superficialem scilicet atque profundum ordinem absorbentium vasorum in extremitatibus inferioribus demonstravit, depinxitque admodum accurate.

 §. EX-

(*b*) *Elem. Physiol. tom. 1. Sect. 3. pag. 170.*
(*c*) Latino sermone hunc librum edidit amicus inter Leidenses Med. Doct. J. Th. van de Wynpersse titulo *descriptio Systematis Lymphatici*; praefationem addidit HAHNIUS; tanti viri ingenio atque acumine dignissimam; qua scilicet pleraque dubia Physiologica & Pathologica de Lymphatico Systemate examinantur, dijudicantur.

§. EXTREMITAS INFERIOR.

Variationes autem quasdam ab illa HEWSONI tabula obſervare mihi licuit: — Sic primo plexum vidi inſignem vaſorum lymphaticorum ſupra dorſum pedis dextri; — dein glandulam in celluloſa parte intra tendinem Achillis & tibiae faciem poſteriorem inveni, unde progrediebatur inſignis lymphaticorum plexus gaſtrocnaemios obtegens musculos totamque poſteriorem cruris ſuperficiem; — itidem in cavitate ſubpoplitea dicta, tres ſemel reperi glandulas lymphaticas. — Omnia jam extremitatis inferioris abſorbentia tendunt ad glandulas in inguine ſitas: — ea autem lymphatica, quae profundius ſita ſunt, ſaepius cum ſuperficialibus dictis anaſtomoſes faciunt; — quaeque in natibus dantur abſorbentia femur ambiunt, & glandulis immiscentur ad Poupartii ligamentum, ſic dictum, ſitis, vel anaſtomoſi junguntur interdum cum plexu lumbari intra abdomen.

§. GENITALIA MASCULINA.

Quae a Genitalibus Masculinis oriuntur abſorbentia anaſtomoſin cum abſorbentibus femoralibus faciunt per glandulas ſuperiores in inguine; tres vero ut plurimum rami majores lymphatici in dorſo penis conſpiciuntur.

§. SCROTUM.

Ab omni ſcroti ambitu numeroſa valde exoriuntur vaſa

lym-

lymphatica, quae omnia verſus inguen tendunt; —— confunduntur alia cum abſorbentibus teſticuli vaſis, pleraque autem cum femoris lymphaticis juncti juxta arteriam Iliacam abdomen intrant.

§. TESTICULI.

Teſticulorum lymphatica, quae numero inſignia ſunt, ab exteriori parte tunicae teſtis albugineae facili negotio mercurio replentur, eaque maxima pro parte cum vaſis ſpermaticis abdomen intrant; nonnulli autem rami lymphatici hujus organi quandoque cum penis & ſcroti lymphaticis uniuntur; nonnunquam vero ad plexum lumbarem dimittit abſorbentes ramulos teſtis, dum eorumdem alii ſurculi meſenterii glandulas afficiant, atque ad renes decurrant; magna tandem quoque illorum vaſorum pars directe petit ductum thoracicum.

§. PELVIS.

De plexu inguinali pleraque ſecedunt vaſa abſorbentia, quae pelvim perreptant, per telam celluloſam ibidem diſtribuuntur, atque numeroſiſſimas intrant glandulas in pelvi ſitas, ſicque anaſtomoſi junguntur cum ſociis abſorbentibus oppoſiti lateris.

Caetera jam femoris lymphatica plexum formant lumbarem, ramulos inde dimittunt ad muſculos abdominis, atque terminantur tandem in trunco communi ſive ductu thoracico. ——

§. VE-

§. VESICA.

Ab interiori veſicae parte, a glandulis ſcilicet pone urethrae bulbum ſitis lymphaticorum truncos mercurio repletos vidi; ab externa veſicae parte abſorbentia nondum quidem vidi injecta; interim & ibi dari haec vaſa, diligenti ſcrutatione reperiunda, nullus dubito.

§. RENES.

Renum lymphatica duplicis ordinis ſunt; — intrant nonnulla pelvim renis, quae profunda tum dicenda ſunt; dum quatuor, quinque, vel ſex rami majores ſupra renis ſuperficiem diſtribuantur, quos ramos majores mercurio replevi ſaepius per abſorbentia in teſtis tunica albiginea immiſſo. —

§. HEPAR.

Hepatis lymphatica totam hujus visceris ſuperficiem, dum injecta ſunt mercurio, retis adinſtar pulcherrime texti obtegere videntur, interjectis hinc & illinc truncis veluti majoribus, unde ramuli in diverſa reptant; profunda quoque in hoc viscere adſunt abſorbentia, quae vaſa plerumque concomitantur arterioſa, atque cum ſuperficialibus junguntur anaſtomoſi.

§. CYSTIS FELLEA.

Cum arteria autem cyſtica duo vel tres plerumque majores abſorbentium rami ſuperficiem cyſtidis adſcendunt, atque

que in ſurculos dividuntur ſtatim numeroſos admodum. — Omnia vero haec hepatis lymphatica vel ad ligamentum tendunt, coronarium, vel ad dextrum hepatis ligamentum, unde juxta venam cavam atque diaphragma deſcendentia haec vaſa, uniuntur deinde in truncum unum, qui ſpinam verſus flectitur, atque cum capite majore diaphragmatis illius lateris deorſum progreditur, ſaepius glandulam adit ad finem fere capitis diaphragmatis ſitam, tumque in ductum terminatur thoracicum unico ut plurimum canali.

§. *LIEN.*

Lienis abſorbentia vaſa ſimiliter admodum numeroſa conſpiciuntur, non autem reticulata adeo ac illa in hepate; majores quidem dantur utplurimum quinque trunci unde reliqua vaſa, tamquam rami, proſiliunt: — Ea, quae concavam lienis ſuperficiem occupant vaſa, atque convexae partis pleraque, unum formant eumque inſignem truncum, qui juxta caput diaphragmatis majus a latere ſiniſtro deſcendit, atque paululum inferius, quam truncus hepaticus, in ductum terminatur thoracicum: — antequam vero terminatur glandulam trajicit ea fere in parte abdominis ſitam, ubi vaſa renum emulgentia exoriuntur. — Renum lymphatica quandoque tendunt ad huncce ramum lienalem; ſaepius cum eo miſcentur in glandula jam memorata; pluries autem unicum

tantum ad iſtam glandulam lymphaticam dimittunt abſorbentis ramum. ——

§. CAVUM ABDOMINALE.

Abdominis reliqua vaſa abſorbentia vel ad plexum tendunt lumbarem, vel in majoribus terminantur abſorbentium ramis, quae ſupra pſoam musculum ad externam arteriae Iliacae partem decurrunt, atque ut plurimum una cum inteſtinorum craſſorum abſorbentibus prope arteriam meſentericam inferiorem in ciſternam terminantur lumbarem.

§. CANALIS INTESTINALIS.

Quae ab Inteſtinali tubo exoriuntur lymphatica ſive abſorbentia vaſa ab auctoribus vulgo dicuntur vaſa Lactea: — Supra inteſtinorum tunicam decurrunt haec transverſim aliquantulum, flectuntur deinde ad meſenterium, in plures dividuntur ramos, glandulasque petunt ac trajiciunt meſentericas; — dum tenuium inteſtinorum vaſa abſorbentia in ciſternam deſinunt lumbarem, eo ut plurimum in loco ubi ſuperior prodit arteria meſenterica; — verum pauciora craſſorum inteſtinorum abſorbentia cum numeroſis in pelvis poſteriori parte, jacentibus glandulis lymphaticis uniuntur, cum veſicae abſorbentibus junguntur, atque una cum illis communi quaſi trunco canali inſeruntur majori, ductui thoracico. ——

§. VEN.

§. VENTRICULUS.

Abſorbentium ventriculi duplex ordo datur prouti ad ſuperiorem aut inferiorem, vel, ut loqui amant auctores, ad majorem minoremve curvaturam hujus visceris decurrentes obſervantur trunci duo lymphatici principales: — Cardiam magnus lymphaticorum plexus ambit, plerasque trajicit ille plexus glandulas ad ventriculi ſuperficiem, & prope arteriam gaſtricam, ſitas: — forſan etiam peculiarem habent nexum cum glandulis minoribus, ea in parte cardiae admodum numeroſis, ubi oeſophagus ſeptum transverſum perforat: — has autem glandulas, quae glandulis BRUNNERI vel & congregatis in inteſtino canino glandulis figura admodum adfines ſunt, a nullo hucdum anatomico notatas aut deſcriptas novi: — deſunt & mihi hucusque tentamina ſufficientia, ut quid proprie ſint fidenter determinare auſim. — Qui ab inferiori ſive majori ventriculi curvatura proſiliunt rami lymphatici plexum formant circa pylorum, deinde duodeni inteſtini nonnullis, atque pancreatis abſorbentibus juncti ramum interdum accipiunt lienalem, atque ad ramum tendentes hepaticum, ſic tandem una cum eo in ductu terminantur Pecquetiano, ſed ſaepius quoque ſolitarii hoc in canali deſinunt. —

§. PANCREAS.

Numeroſos quidem verum irregulares habet abſorbentium ra-

ramos pancreas, qui, cum ventriculi lymphaticis juncti, immiscentur ramo hepatico. —

In cadavere tandem feminino pro varietate partium, datur quaedam, fed laevis, abforbentium differentia. —

§. *PUDENDA ET VAGINA.*

Sic enim pudendorum atque vaginae abforbentia minus quidem cognita funt, atque difficilius injiciuntur; — certo autem dimittunt ramos ad glandulas inguinales fuperiores, quod bubones, ex abforpta in lue venerea virulenta materia exorti, manifeftum reddunt.

§. *UTERUS.*

Uteri abforbentia, licet ipfe injiciendi copiam nondum habuerim, fplendidiffimum tamen horum exemplar Londini videre mihi licuit in mufaeo GULIELMI HUNTERI.

§. *OVARIA.*

Nec non abforbentium in ovariis fpecimina monftravit mihi amiciffimus in obftetriciis praeceptor Anglus LOWDERUS: — tendunt ovariorum abforbentia partim ad plexum lumbarem, partim cum vafis fpermaticis renem verfus flectuntur; cum ramis uniuntur renalibus, ficque tandem communi trunco definunt in canalem pecquetianum.

Uteri abforbentia cum illis ovariorum uniuntur pro parte, pro parte autem coeteri abforbentium rami ad ligamenti co-

rotundi latus decurrunt, atque miscentur cum lymphaticis femoralibus, glandulisque in regione inguinali sitis.

§. PLACENTA.

Nec absorbentia vasa huc dum in placentis animalium demonstrata sunt, nec, si quid valeat ratio, ibidem invenientur unquam, dum absorbentia nulli naturae scopo heic loci inservire posse videantur.

Quae in thorace continentur viscera non minus ac coeterae C. H. partes absorbentium vasorum multitudine gaudent insigni.

§. PULMONES.

Pulmonum facies ubivis serpentino ductu repentibus absorbentium vasculorum ramis tecta conspicitur; quae omnia versus bronchia tendunt; glandulis ibidem numerosissimis nigricantibus inseruntur, ductumque sic petunt lymphaticum magnum.

§. COR.

Cordis superficies, quod HEWSONO incognitum, vel saltem ab eo notatum non fuit: absorbentibus gaudet ramosis pulcherrime distributis: —— alter, & major truncus, pulmonalem ambit arteriam quasi plexum eo in loco formans insignem; alter vero ramus aortam versus tendit plexumque priori similem constituit: —— ramuli quidem glandulas pe-

tunt bronchiales, alii, pericardium perforantes, ad glandulam tendunt majorem ea in parte thoracis fitam ubi venarum fubclaviarum unionis punctum datur: — alius ramus procedit libere & folitarius juxta coftas, ibique cum abforbentibus jungitur intercoftalibus; — omnes tandem ramuli conjunctim glandulas intrant fub clavicula vel ad fuperiorem finiftramque fterni partem fitas, atque fic in ductu thoracico terminantur antequam ille fub jugulari vena flexus angulum verfus tendat ab unione jugularis atque fubclaviae venarum oriundum. ——

§. *COSTARUM REGIO.*

Intercoftales arteriae comites quoque habent abforbentium ramos, qui totum thoracis cavum ambientes, vel ftatim maxima pro parte definunt in canalem Pecquetianum, pauci vero ramo cordis lymphatico, ab aorta profiliente, juncti cum illo tandem, loco fupra jam memorato in lymphaticorum quafi oceanum magnum aperiuntur. ——

Plexu lymphatico teguntur quafi vafa fanguinea fub claviculis fita, glandulisque, ea in parte valde numerofis, mifcentur abforbentia, junguntur: — accipiunt quoque plurimos ab extremitate fuperiore provenientes abforbentium ramos. ——

§. *EXTREMITAS SUPERIOR.*

Sicuti in extremitate inferiori jam vidimus, duplicem ad-

effe

esse absorbentium ordinem, profundum scilicet atque superficialem, idem quoque de hac superiori extremitate certo certius notare licet, quamvis HALLERUS (*d*), iterum dicat "tenuem tantum notitiam his de vasis ad se pervenisse."

Conspiciuntur numerosi admodum absorbentium rami in dorso manus, atque ramus, injectioni aptissimus, in cellulari reperitur, indicem respiciens digitum. — Obtegunt haec absorbentia aeque dorsum ac interiorem antibrachii partem. — Pone metacarpi pollicis os ab interna sive volae manus parte alius datur lymphaticorum insignis ramus, per quem mercurium immittere facili satis negotio possumus, indeque tota interior antibrachii superficies vasis tegitur absorbentibus: — juxta radialem vero arteriam multa decurrentia vidi vasa absorbentia profunda sic dicta: — semel quoque observare mihi licuit majorem glandulam, ab auctoribus non notatam; scilicet supra processum anconaeum ad externum brachii latus, quorsum omnes fere tendebant ab interna antibrachii parte sita absorbentia vascula quae ramos ad minimum majores septem constituebant. —

Ab interiori vero brachii parte, ad cubiti flexuram tres plerumque dantur glandulae lymphaticae, quas vasa antibrachii absorbentia trajiciunt: — Frequentissime etiam haec vasa lymphatica, dum in itinere pergunt, anastomosi invicem

(*d*) *Elem. Physiol. tom.* 1. *pag.* 175.

cem uniuntur, atque fecedunt iterum majoribus quidem fed numero ut plurimum minoribus ramis, usque dum, interiorem femper brachii partem tenentes, ad cavitatem adfcenderunt fubaxillarem; — plurimas eo in loco offendunt glandulas, mirifice contorquentur atque mifcentur invicem, cumque plexu glandulari fub clavicula fito, de quo fupra memoravi, communicant per ramulos numerofiffimos; ficque tandem definunt cum plexus illius vafis in ductu thoracico. —

Verum abforbentia fuperioris extremitatis a latere dextro; non uti ea in finiftro latere, ad ductum tendunt thoracicum; fed unum prope jugularem venam formant truncum majorem, plerumque ex tubis, quatuor, aut quinque minoribus ramis cervicalibus conflatum; — mifcetur cum illis faepius ramulus a glandula thyreoidaea proveniens; — alia quoque lymphatica, quae a ramulis abforbentibus de parte thoracis dextra, ab intercostalium fcilicet atque pulmonum furculis, confluxerant, hic invicem uniuntur, atque ita ex omnium furculorum congerie unico formato communi trunco ad angulum a vena fubclavia dextra atque jugulari ejusdem lateris factum, definunt. —

Quae ab externa thoracis parte inveniuntur abforbentia verfus axillam tendunt omnia, fpirali quafi ductu pectus ambientia; in cavitate autem fubaxillari cum abforbentibus fuperioris extremitatis mifcentur, glandulisque fubaxillaribus inferuntur. —

§. OE-

§. OESOPHAGUS.

OEsophago plurima quoque absorbentia competunt, vel directe in ductum Pecquetianum terminantia, vel ad glandulas bronchiales, tracheales aliasve in vicinia sitas glandulas tendentia. —

§. TRACHAEA.

Similis quoque est lymphaticorum tubi aëriferi status: — an autem glandulae in membranosa trachaeae parte inventae ad systema lymphaticum pertineant, affirmare nondum certo lubet; non autem omni veritatis specie destituta, atque ulteriori examine dignissima res videtur.

§. GLANDULA THYROIDAEA.

Plerosque habet lymphaticorum ramos glandula thyroidea, quos vel dimittit ad glandulas a laterali cervicis parte sitas, vel cum aliis tracheae atque oesophagi absorbentibus miscet: — Semel ab hac glandula majorem truncum lymphaticum, statim ad ductum thoracicum tendentem, vidi.

§. THYMUS GLANDULA.

Quid proprie sit thymi glandula non satis certo hucdum mihi constat: — plura hanc glandulam, dum adest, habere lymphatica HEWSONO (e) teste credere fas est: — De-

C fuit

(e) Vid. HEWSONI *opus posthumum* etc. latine redditum a Doctore J. T. VAN DE WYNPERSSE.

fuit autem mihi, quid veri ſit, curate examinandi occaſio, ea vero nacta, diligentius in ejus fabricam inquiram.

§. *MAMMAE.*

Mammis ſua competere vaſa abſorbentia Illuſtris CAMPERUS, Belgarum facile ſummus hisce diebus anatomicus, primus detexit, viditque haec vaſa arteriam concomitari mammariam internam: — uniuntur haec vaſa cum glandulis ad mediaſtinum poſitis, ſicque cum partibus thorace contentis anaſtomoſin faciunt, vel etiam ramos ad axillam dant glandulisque ibi ſitis aliquando inſeruntur. —

§. *CERVIX.*

A parte cervicis laterali, juxta jugularem venam, atque arteriam carotidem internam, plurimae reperiuntur glandulae lymphaticae, quarum vaſa abſorbentia collum obtegunt ubique; quum autem minora ſint haec vaſa non adeo facile, niſi ab exercitatiſſimo, mercurio replentur.

§. *CAPUT.*

Ad angulum interim maxillae inferioris de glandula ibi ſita injectum vidi vas lymphaticum, quod lateralem adſcendebat faciei partem, atque ad mediam ferme oſſis frontis regionem pertingebat; — alius verſus occiput flectebatur abſorbentis vaſis ramus: — in poſteriori capitis parte facili ſatis negotio replentur abſorbentia, quae ad easdem glandu-

las

las cervicales reflectuntur; — similiter ramum lymphaticum ad canthum oculi internum, ad nasum, atque ad labia tendentem vidi, qui glandulae inserebatur ad angulum ossis maxillaris inferioris positae, unde deorsum tendebat majus vas lymphaticum, quod lateraliter atque postrorsum flexum plexui jungebatur glandulari, retro carotidem internam a parte dextra, sito: — Ab eodem plexu, versus processum mastoideum, aliud tendebat absorbens vasculum, quod non ulterius persequi licuit quam ad canalem usque caroticum. —

§. *CEREBRUM. OCULUS. AURIS.*

Cerebri, auris, atque oculi lymphatica nondum quidem mercurio repleta vidi in C. H. — interim vasa haec absorbentia illis in partibus me vidisse naturali lympha distenta nullus dubito, eadem data occasione, feliciter a me mercurio repleri posse, spero. — MONROUS Jun. magnam absorbentium copiam his in partibus facili negotio replevit in pisce Raja, ubi valvularum non adest obex; quam certe conditionem in homine impedimento esse judico, quominus feliciter cerebri absorbentia repleantur.

§. *CEREBRUM.*

Interim autem quae ad latus falcis antrorsum inveniuntur corpuscula glandulosa; — absorptio fluidi in Encephali cavitatibus effusi; — glandulae in sella turcica sitae, adhuc in-

 cogni-

cognitus usus; — ipsa denique analogia, tot mihi suadentia sunt argumenta, quae pro systemate vasorum absorbentium in Encephalo, sicut in aliis C. H. partibus, praesente, copiose satis militare videntur.

§. OCULUS.

In oculo Piscis Rajae plurima observavit MONROUS lymphatica: in homine hucusque a nemine, quantum novi, visa, ratiocinio tamen facile evincenda.

§. AURIS.

De auris lymphaticis tanquam oculatus testis ipse nihil dicere valeo, de his autem legi meretur MECKELIUS filius, (*f*) qui replendo diverticula cochleae & vestibuli, talia se reperisse vasa absorbentia ad venam jugularem, seu potius sinum venosum occipitalem, tendentia haud dubitanter affirmare audet. —

Lymphatica vero capitis ulteriori disquisitioni uberrimum praebent campum, dum haec prae caeteris hujus systematis absorbentium vasculis ignota magis habenda sunt. —

§. DUCTUS THORACICUS.

Necesse jam est, ut subjungamus canalis lymphatici maximi

(*f*) Vid. PH. FRID. MECKEL Dissertatio Anatomico Physiologica *de Labyrinthi auris contentis* §. XXXI. continet haec dissertatio accuratissimam auris descriptionem & delineationem praesertim diverticulorum COTUNNII, quae anatomicis hucdum minus cognita sunt.

ni decurſum. — Incipit magis dilatatus, receptaculi quaſi numere fungens, quod ab Anatomicis ciſternae lumbaris nomine inſignitur: — Supra majorem pelvis aperturam ad tertiam ſcilicet, quandoque etiam ad quartam lumborum vertebram, ubi jacet arteria meſenterica inferior, lymphatica craſſorum inteſtinorum ſeſe exonerant in receptaculum majus, quod reticuloſam quaſi formam ſaepiſſime ſervat, usque dum coeteri tenuium inteſtinorum canaliculi lymphatici, ad meſentericam arteriam ſuperiorem, in eandem ciſternam ſe ſe aperiant, & canalem deinde forment ad ſenſum conoideum, qui inter arteriam aortam & caput diaphragmatis dextrum adſcendens thoracis cavum intrat; — jacet ibi intra venam azygaeam eandemque arteriam aortam; — quum autem ad curvaturam pervenerit aortae, inclinatur aliquantulum ſiniſtrorſum; — angulum a ſubclavia & jugulari vena ſiniſtra formatum, ſuperſcandit, tumque reflexus iterum deſcendendo ad ipſum jam memoratum venarum angulum deſinit atque terminatur. —

Ludit autem ſaepius natura hac in terminatione ductus Pecquetiani: — Sic enim in duos canales diviſum ſaepius vidi eundem; quorum alter in ſubclavia ſiniſtra conſueto more, alter vero in dextri lateris venam eandem terminabatur: —

Saepius canalis Pecquetianus per totum decurſum conſpicitur reticuloſus quaſi, ſemper autem canalem format ante-

 quam

quam desinit in termino suo. — Semel tantum vidi huncce ductum tres in vena subclavia sinistra terminationes habentem: — Duplicem se observasse ductum thoracicum, ab inde cisterna lumbari ad terminationes usque in vena subclavia dextra atque sinistra, auctor mihi est amicus Hispanus QUIRALTO Chirurgiae cum maxime Professor Madritensis. Refert autem MECKELIUS (*g*): de ductu thoracico simplici in venam sub claviam dextram terminato. —

§. *GLANDULAE LYMPHATICAE.*

Glandularum lymphaticarum structura nondum satis eruta videtur: — ex iis autem, quae vidi, cellularem potius hanc quam cum MECKELIO (*h*) convolutionem vasorum lymphaticorum dicerem: — verum tanti viri, aliorumque auctoritas me potius suadet, nil certi ea de structura proferre, usque dum, pluribus innixus tentaminibus, novisque observatis munitus, quid verum sit certus dirimere queam.

§. *VASORUM LYMPHATICORUM STRUCTURA.*

Vasorum lymphaticorum ea est structura, ut valvulis scateant ubique numerosissimis, atque in paria dispositis; — dum autem absorbentium surculus in majus vas ejusdem generis terminatur, valvula tantum unica hujus surculi hiantis oscu-

(*g*) In Differt. Epistol. de vasis lymphaticis glandulisque conglobatis ad HALLERUM.
(*h*) Vid. Differt. modo citata.

osculo est apposita, verum duplex conspicitur maximi canalis absorbentis valvula dum in venam subclaviam terminatur. —

Gaudent absorbentia vasa nervis, tunicis atque vasorum vasis sana ratiocinatione demonstrandis potius, quam cultro anatomico visui exhibendis in C. H. — facilius autem in animalibus brutis demonstrantur (*i*). Oriuntur omnia, quae dicenda sunt absorbentia vasa, osculis apertis vel a tota corporis superficie externa vel a cavitatibus ab intra; quod MONROUS (*k*) filius Professor cum maxime Edinensis, quem Praeceptorem habuisse glorior, diligenti opera accuratisque experimentis demonstravit uberrime. — Verum tamen videtur, non omnia absorbentia unice ad ductum tendere thoracicum, sed et immediatam horum vasorum dari anastomosin cum vasis sanguiferis; quod MECKELIUS (*l*) quidem demonstravit de lymphaticis in ventriculo sitis, atque luce meridiana clarius probatur ipsa majori lymphaticorum in dextro latere in vena jugulari terminatione. —

§. *VAS LYMPHATICUM. QUID?*

Dicatur itaque vas lymphaticum: ejusmodi instrumentum in C. H. quod tenuitate, firmitate, pelluciditate, atque structura

(*i*) Vid. SHELDON *History of the absorbent System.* pag. 26.
(*k*) Vid. ALEX. MOURO jun. de *Venis lymphaticis valvulosis & de earum in primis origine.*
(*l*) Vid. *Differt. Epist.* ad HALLERUM saepius jam laudata.

ctura valvulosa, ab arteria, vena & nervo distinctum est: — Osculis hiat apertis, atque de corporis superficie tota externa vel interna humores absorbet, unde haec vasa liquore albicante aquoso inveniuntur utplurimum distenta, quem dein ad ductum vehunt thoracicum, in quo desinunt omnes ramuli lymphatici, veluti in communi trunco, paucis tantum casibus exceptis; quod supra verbulo jam monuimus, magisque adhuc in Physiologia hujus systematis lymphatici, mox tradenda, adstruemus. Linquamus itaque anatomicum lymphaticorum campum, quidque in Physiologia de absorbentibus dicendum sit paucis & presso pede lustremus. —

III°. *PHYSIOLOGIA.*

Memoratis jam generaliter, quae in corpore humano inveniuntur, vasis absorbentibus, dubius quis haerere non potest, quin maximum horum vasorum in oeconomia usum agnoscat lubens. ——

§. *NATURA LYMPHAE.*

Continent absorbentia vasa, vehuntque humorem ad speciem aquosum, quem ab omni corporis ambitu, tam externo, quam interno, absorbent; vel, ut HAHNII (*m*) verbis utar, inhiant: —

Non

(*m*) Vid. HAHNII *praef. ad latinam versionem* HEWSONI.

Non itaque abſorptus ille humor catholicus eſt nec ſimplex. — Etenim quae abſorbentibus continetur lympha conſtat 1°. ex nutrititia de inteſtinis abſorpta materia; 2°. de ſeroſo vapore in cavitatibus corporis internis exhalato, atque condenſato iterum; 3°. de materia ex ambiente corpus noſtrum atmosphaera abſorpta: — varius igitur dum lymphae fons ſit, homogeneus certo humor inde oriri non poteſt: — quam autem chemicum examen profert lympharum differentiam, atque lymphae propriae notas, huic elencho breviori inſerenda non ratum duxi; potius de illis, in poſterum ex profeſſo dicam.

§. *LYMPHATICORUM ORIGO.*

Manifeſtum autem, quem continent humorem diverſum, ad ſpeciem homogeneum, vaſa lymphatica, omnem accipere debere a fonte hoc fluidum propellente, veluti cor propellit ſanguinem in vaſa ſanguifera; vel aliud dari in vaſis abſorbentibus primi motus progreſſivi medium; idque probabilius, dum ejusmodi inſtrumentum quale cor ſe ſe praebet vaſis ſanguiferis; in ſyſtemate lymphatico reperiatur nusquam. Negarunt quidem illud praedeceſſores, dum ſyſtema lymphaticum non niſi vaſorum ſanguiferorum continuationem habendum eſſe voluerint; enim vero BOERHAVII (*n*) ſen-

(*n*) Vid. BOERHAVII *Meth. ſtud. med.* edit Halleriana Tom. I, Cap. 2, p. 444. atque in Inſt. med. variis in locis.

tentia fuit: — Quod vas ſanguiferum in minores dividatur ramos usque dum ſeroſum tandem & inde lymphaeferum oriretur vasculum, ita dicendum, quia vaſis lymphatici lumen non niſi trigeſies ſexies minorem fluidi globulum, ſeu fluidum ſanguine trigeſies ſexies ſubtiliorem vehant: — Quodvero tali modo exortum vas lymphaticum arterioſum in venam terminetur denuo ſimilis generis, lymphaeferam ſcilicet, eaque tandem in majorem vaſis ſanguiferi ramum deſinat; quod ipſae, praeterea ſanguiferae venae effuſum in cavitatibus liquorem ſorbeant: — haec autem ſumma eſt opinionis Boerhavianae; eamque fertilis potius ingenii ſplendidiſſimum exemplum ſiſtere, quam diligentioris naturae ſcrutationis documentum dare, lugemus.

Non enim 1°. vera eſt globulorum ſanguinis ejusmodi minuta in globulos ſenarios diviſio: —

2°. Vaſculi lymphatici lumen ter, quater, quinquies & amplius ſaepe vaſis ſanguiferi lumine majus eſt: — 3°. Nec unquam genuina, ex anatome petita, argumenta doctrinae favent Boerhavianae: — non enim anatomicorum quisquam vaſorum memoratum jam decreſcentem ordinem experimentis monſtrare, nec & continuationem lymphaticorum ſive potius abſorbentium vaſorum ab arteriis venisve injectionibus probare potuit artificioſis; tentarunt quidem permulti, quibus etiam ſuffragantur ſummus HALLERUS, MECKELIUS, COWPERUS aliique primae notae viri: — falluntur autem, at-

atque subreptionis magnae in argumentis experimentisque vitio a vero tantum abludunt, dum illud natura factum putent, quod vi & arte unice fuerat prolatum. — Omnium experimenta eo redeunt potissimum, ut probent, continuationem vasorum lymphaticorum ex facili eorum, per arteriam venamve facta, mercurio, aëre, aliisque materiebus repletione, dum difficilius, & raro admodum eadem materia, per arterias injecta, in venas transeat; quarum saltem cum arteriis sanguiferis anastomosis omnibus physiologis incontestata haeret: — Falluntur autem, dum facilem in cellulosam telam injectae materiae extravasationem, atque inde vasorum lymphaticorum factam repletionem, pro vera anastomosi, aut vasis accipiant continuatione: Numerosa valde atque accuratissima MONROI (o) filii, GULIELMI atque JOANNIS HUNTERI (p) observata, CRUCKSHANKII, (q) HEWSONI, (r) aliorumque testimonium, luce meridiana clarius probant, nunquam ejusmodi lymphaticorum per arterias factam fuisse repletionem, nisi formata prius per cullularem, communicatione vasorum non naturali. Magna quoque fallacia laborat experimentum a Doctore LOESEKE (s) cum hepate

(o) Vid. A. MONRO Differt. *de venis lymphaticis etc.* pluribus in locis.
(p) Vid. *Medical commentaries*: atque J. HUNTER *Lectures on surgery*; Mff. nec non G. HUNTER *lectures on anatomy* Mff.
(q) Vid W. CRUCKSHANK *Remarks on the absorption of calomel from the internal surface of the mouth. etc.* in a letter to MR. CLARE.
(r) Vid. HEWSONI opusculum saepius jam laudatum. ——
(s) Vid. A. MONRO disp. supra laudata.

te inſtitutum, quod per longum tempus Berolini adeo fuit celebratum; verum detexit ſubreptionis vitium in eo, MONROUS, ita ut dein ipſe Doctor LOESEKE fuerit confeſſus „ *ne quidem unicum in toto hoc hepate vasculum lymphaticum* „ *valvuloſum repleri ſed arteriae hepaticae ramos craſſiores* „ *pro iis habitos fuiſſe;*" — cera enim repletum fuerat viscus, atque interſtitia cerae materia aquoſa nodoſam exacte referebat lymphaticorum formam ac ſpeciem, quod ſaepius in injectionibus fieri, verſatiori incognitum non eſt: ——

Dicta itaque probant, non nimis praecipitanter ex ſingularis experimenti eventu concludendum eſſe ad naturalem, & conſuetum, partis ſtatum; ſed tum demum theoriam eſſe admittendam, ubi copioſis, iisque a diverſis, eodem eventu inſtitutis experimentis, innitatur.

Dicit quoque ipſe NUCKIUS (*t*) "mundando lieni vi„ tulino intentus, omnique ſanguine, aquae tepidae ope „ jam eloto, copioſum in arteriam ſplenicam infudi aërem, „ & ſpiritu fortius adacto, non tantum plurimas exiguas in „ ſuperficie lienis vidi elevari veſiculas, ſed ex iisdem ve„ ſiculis prodire vaſa lymphatica, flatu etiam turgida & lie„ nem perreptantia vidi, & quo diutius arteria fuit infla„ ta, eo majorem notavi vaſorum numerum:" — addit

dein-

(*t*) Vid. A. NUCKII *Adenographia curioſa* etc. pag. 51 & 52. — lugendum utique, quod ea, quae de ſyſtemate lymphatico tradit hicce auctor, ex anatomia comparata ſint petita, & ad C. H. adplicata.

deinde: — "ab eo tempore conjicere coepi vaſorum lym-
„ phaticorum principia ab arteriarum ſurculis emanare." —
Num autem ad veritatis normam ducta ſit haec concluſio de vaſorum lymphaticorum origine ex arteriis in experimento jam relato, non eſt, quod multa verborum ambage demonſtrare, neceſſe videtur.

Quales enim veſiculae iſtae aëre diſtentae? —— ignorare ſe lienis ſtructuram protinus monſtraret ille, qui vel momentum haeſitaverit affirmare, celluloſam tantum hic aëre fuiſſe repletam: —— nec lubet in breviori hoc Elencho fuſius eſſe, omnia quae proferri poſſent, hujus farraginis adverſariorum argumenta, in edendo opere accurata magis bilance pendam, quidque momenti habeant ſingula expendam cautus. ——

Sufficiat jam dixiſſe non ex arteriis venisve, nec & a glandulis, ſicuti volunt alii, vaſorum abſorbentium principium petendum eſſe, verum orificiis apertis ab omni cavitate, & ſuperficie corporis, haec trahere originem: —— Proprium itaque hos canales conſtituere vaſorum ſyſtema, quae fluidum, quod continent, non per anaſtomoſin, aut continuatum cum ſyſtemate ſanguifero nexum, accipiunt, verum propriis viribus hauriunt, inhiant, abſorbent. — Non itaque dari ſic dictas arterias lymphaeferas, quales pingere

quidem voluit aliquis (*u*) hisce diebus, experimento fallaci a vero abludens. —

§. *ABSORPTIONIS MECHANISMUS.*

Quali autem methodo peragatur haec abſorptio; — quali demum mechanismo abſorptum fluidum per canales manare pergat; — nunc videamus. — Miſſo autem aliorum virorum hac de re ſententiarum examine, quae veritati, atque naturae, conſentanea nobis videtur abſorptionis methodus, ſequens eſt: — Hiant vaſa abſorbentia ubivis in C. H. oſtiolis ſuis apertis, atque folliculum quaſi formant organicum; qui, materia abſorbenda ſtimulatus, ſe contrahit, propellitque contentum humorem ſupra primum valvularum par, in abſorbenti vaſe poſitum; — ex capillari forſitan minimorum tubulorum attractione omne abſorptionis negotium poſſet explicari in cavitatibus corporis, atque in tubo inteſtinali, requiritur autem operoſa magis actio ea in abſorptione quae de tota corporis ſuperficie locum habet: — haud abſonum adeo mihi videtur ſtatuere; quod ſi ſemel tantum ſeſe contraxerit orificium, aut primus abſorbentis folliculus, ſicque contentum fluidum adegerit ſupra primum valvularum par; relaxato deinde eodem folliculo aut orificio ſpatium quaſi vacuum detur, quorſum abſorbenda materia ſponte ſua ruit: — Num vero in corporis ſuperficie, eadem,

(*u*) Vid. J. BLEULAND *de arteriolis lymphaticis.*

dem, quae in pulmonibus, obtineat aëris atmosphaerici per vasa absorbentia mutatio, phlogisticatio scilicet, per attractionem quasi chemicam electivam, locum habeat, res est, ulteriori disquisitione dignissima, dum omni, saltem rationis sanae, fundamento non careat.

Poros in cute dari, demonstratione non indiget, in iisdem autem poris reperiri organica exhalantium vasorum oscula similiter a nemine negari posse, credo; ab eodem autem folliculo, sive infundibulo cutaneo, ortum ducere vasa absorbentia osculis semper hiantibus, est quod argumentis adstruxit ingeniosus & illustris inter Londinenses Chirurgus JOAN. HUNTERUS. (v)

Quum autem supra primum valvularum par in absorbenti vase jam adscenderit liquor, irritabilitate insigni donatum vasculum minimum, dum stimuletur, contrahit se se propellitque magis & ulterius contentum humorem, quem a motu retrogrado, in statu sano, praeservant valvulae. —— Absorptum sic atque propulsum liquorem ductum versus thoracicum vehunt vascula lymphatica, atque per illum canalem sanguini demum reddunt, quae ab eo fuerant secreta prius, ut iterum per corpus circumduci, utilia esse atque secerni denuo possent.

§. GLAN-

(v) Vid. *Medical commentaries*

§. *GLANDULARUM LYMPHATICARUM MUNUS.*

Omnia vero haec abſorbentia vaſa, priusquam contentum humorem cum ſanguine per ductum thoracicum, aliamve viam, miscent, glandulas afficere, intrare, transigere conſpiciuntur: — Eo certe naturae ſcopo, ut, quae abſorpta eſt variae indolis materia, praeparetur ulterius, laudabilis fiat, atque in ſuccum convertatur animalem: — enim vero neceſſe videbatur, talem fieri plerarumque materiarum abſorptarum praeparationem, dum eaedem materiae, quae non laedere, quin immo prodeſſe corpori, videntur, praegreſſa juſta praeparatione, nocivae admodum reperiuntur, atque non raro lethalem certe eventum producere obſervantur, ſi ſtatim cum ſanguinis maſſa, non praeparatae, misceantur, licet etiam natura ſua blandae ſint, atque ipſis noſtris humoribus perquam analogae. — Sic aliorum animalium ſanguis, lac, adeps, gummi arabici ſolutio, & plura alia, ſanguineo canali protinus infuſa, diras ſaepius producunt animalis excruciationes, tormenta, non raro etiam mortem ipſam. — Ventriculorum igitur ad inſtar officio fungi videntur glandulae, dum ſubigant materiam a vaſis abſorbentibus allatam: — mutatur certo certius per totum decurſum continuo abſorptum fluidum, vitale redditur; quod inde apparet quum lympha, abſorbentibus contenta, eo majorem accipiat, gelatinae ad inſtar. concrescendi facultatem;

quo

quo ulterius per canales, glandulasque, ſuo in itinere fuerit progreſſa (x).

§. NUM SOLIDA AEQUE AC FLUIDA ABSORBEANTUR?

Conceſſa jam, quam a nemine amplius negari poſſe confido, abſorptione, quaeri adhuc liceat, de natura materiae ad abſorptionem propriae; num ſcilicet fluida tantum, an vero ſolida etiam abſorbeantur? —

Non ſane dubitandum eſſe mihi videtur, quin ſolida aeque bene, ac ipſa fluida, abſorbeantur: — Quid enim ſolidum? — Quid fluidum? — Anne fluidorum conſtituentes partes, ultimae, ſic dictae, particulae verae ſolidae habendae ſunt? — An diſtinguendum inter fluidum & ſolidum neglecta humidi notione? — An praeterea fluida abſorpta homogenea quidem ſunt? — An autem potius plures

(x) Per longum tempus, tanquam vitae & regni animalis characteriſtica nota, habita fuit gelatinoſa illa, ſeu potius fibroſa concretio, cum aptitudine caſeum praeparandi ex humoribus animalibus ſecretis, lacte ſcilicet: verum hac in parte nullatenus ab animali regno differre regnum vegetabile, docet jam a Pariſinis inventa, atque facili ſatis negotio inſtituta caſeoſae materiae praeparatio ex vegetabilium farina; — nec etiam multis jam amplius accepta eſt illa diſtinctio in regnum ſcilicet *animale*, *vegetabile*, & *foſſile*. — Plures dantur animalium atque vegetantium notae, antehac tanquam characteriſticae traditae, quae autem; tales non eſſe, accurato magis examine jam apparent, dum ambobus, ſic dictis, regnis, aequaliter competant: — Potius itaque diſtinguunt naturam ſcrutantes Philoſophi inter regnum *organicum* & *in organicum*; prius continet omnia animantia ac vegetantia, poſterius autem foſſilia. —

res intermixtas habere minimas solidi particulas censenda? — Anne sufficit vehiculum quasi, & menstruum adesse fluidum ut ita solidi partes liberius absorbeantur? — Indubiam sane reddunt solidorum absorptionem, quae in aneurismatibus; — in abscessibus mediastini & capitis; — in exfoliationibus ossium, praesertim exfoliationibus internis; — in depressione cataractae, & in plerisque aliis casibus accidentia, quivis facile observare potest; — scrophulosus ille, atque rachiticus morbus, in quo mollities omnium, praesertim autem longiorum, corporis ossium obtinet, splendidissimum praebet absorptionis solidorum specimen: — (y) ossium quoque incrementum in foetu; — atque alveolorum dentium, in maxilla praesertim inferiori, abolitio saepius plenaria, tot sunt argumenta, quae nullum, sana ratione praeditum, haesitantem amplius linquere possunt, quin certo, solida, aeque ac fluida, absorbeantur, credat. —

§. *NUM VASA LYMPHATICA SOLA, IN CORPORE ANIMALI ABSORPTIONIS OMNE NEGOTIUM PERFICIANT?*

Sunt qui putant, dari quidem absorbentia in corpore nostro, verum non omne ab illis vasculis absorptionis in corpore negotium peragi; — in opere autem perficiendo venulas

(y) Plura de hocce morbo in Pathologicis dicendum.

ſas ſanguiferas lymphatica vaſa adſiſtere: — Illudque probant inſtitutis injectionibus, quibus via, in canalem inteſtinalem patere, conſpiciebatur: — Verum inſcii manſerant illi de facili admodum vasculi tenuioris ruptura, atque de transſudatione, in venis ſaltem atque arteriis inteſtinorum, poſt mortem facile locum habente.

Alii autem, ex viſa albicante materia in venis meſeraicis (z), aliisve in locis noſtri corporis (a), lympham lacteorum ibi morari, abſorptam prius ex inteſtinali tubo, vel aliunde, concludunt: — Falluntur autem, dum alii ſerum quandoque albicantis prorſus coloris eſſe obſervarint; dum & lacteam materiam, in vaſis placentae exhalantibus maternis, haerere poſſe nullus dubitaverim. —

Negarunt alii abſorptionem omnem per lymphatica vaſa fieri, dum illa vaſa in plerisque animalibus non reperiri cenſeant, in quibus tamen animalibus, haec vaſa revera, magna ſatis copia & numeroſa valde, adeſſe, recentior docuit obſervatio. — Alia autem obmoveri adhuc poſſe dubia, quae, ſpinoſis argumentis intricatim propoſita, prima fronte, haud adeo facile eruenda, videntur, non ignoro; — fuſius haec omnia pertractandi in praeſenti tempus non datur; id autem perficiendum poſthac; — dixiſſe nunc ſufficiat: — lymphaticorum ſaltem ſyſtema unice factum fuiſſe

 ad

(z) Vid. *Elem. Phyſ.* HALLERI *t.* I. *Sect.* III. variis in locis.
(a) Vid. A. BRILL obſervatio de Humore lacteo coagulato in placenta humana reperto.

ad generalem abſorptionis functionem in corpore peragendam, probabilius videri.

§. LYMPHATICORUM CUM VASIS SANGUIFERIS ANASTOMOSIS.

Vero quoque videtur ſimillimum dari lymphaticorum vaſorum pluribus in partibus cum venis ſanguiferis communicationem, unde omne, quod abſorptum fuerat a lymphaticis, fluidum, ad ductum thoracicum unice tendere, dici non poteſt: — Quin immo majorum quidem lymphaticorum rami, ut ſupra in deſcriptione partium anatomica vidimus, ad latus dextrum in vena terminantur jugulari; — in ventriculo quoque lymphaticorum ramuli venis immisceri teſtis eſt MECKELIUS pater (*b*); MECKELIUS (*c*) autem filius idem refert de abſorbentibus auris; — ſana praeterea, atque Phyſiologo digna ratiocinatio, id amplius adſtruere videtur: — Aromatica enim ore aſſumpta, aliaeque foetidae magis materiae, in ſecundas citius penetrare vias obſervantur, quam ſueta tantum digeſtione ſubacta, ad talia perduci poſſent organa. Etenim quae lactitans mulier ore ingerit aromatica intra breve admodum temporis ſpatium in lacte mammarum percipiuntur; qualis etiam ſit urinae, poſt pleraque ingeſta, ſtatus, nemini latet: — Quorumdam prae-

(*b*) *In Diſſert. Epiſt.* ad HALLERUM.
(*c*) In Diſſert. *de Labyrinthi auris contentis* etc.

praeterea medicamentorum actio topica nimis peragitur cito, quam si circulatione per totum corpus facta prius, tum demum ad partem adfectam delata, effectum sisterent. — Illud tamen addere liceat: — materiem absorptam aliquam saltem subire coctionem, antequam sanguinem intret, probabile videri, dum omnia lymphatica prius glandulas trajicere, quam sanguiferas venas intrare hucdum ex observatis concludere fas sit.

§. *NUTRITIO.*

Nutriuntur omnes in corpore partes allata per vasa sanguifera materia nutrititia, quam in suam privam naturam mutat, format, disponitque pars nutrienda: — Videtur autem probabilius hanc perfici nutritionem particularum appositione ab extus; — *(d)* quod praesertim probatur: 1°. ex faciliori tali modo elongatione ossium in foetu, dum nutritio fiat per appositionem externam; — 2°. exfoliationibus internis; — 3°. experimentis in animalibus institutis, quae materia, ossa colorante, nutriuntur; — 4°. granulationibus ulcerum; — 5°. tandem ex cohaesionibus inflammatoriis, praeternaturali partium unione, atque elongatione vasorum his in casibus. —

§. *EPICRISIS.*

Ex dictis itaque concludendum esse judicaverim: — Quod vasa

(*d*) Nutrititiam materiam foetum accipere per absorptionem potissimum cutaneam maxime mihi probabile videtur. —

vafa lymphatica in corpore noftro, peculiare quoddam, a fyftemate vaforum fanguiferorum toto coelo diverfum; vaforum fyftema conftituant; — fluidum haec vehant, ducantque proprio mechanismo ab omni corporis ambitu abforptum; — Solida vero ac fluida certis fub conditionibus ab illis vafis accipiantur; — quod autem abforptum eft praeparent, vel naturae reddant amicum, aut faltem larva veluti induant; — nutrimenti denique atque fulcimenti corporis omnis materia ab hisce vafis ad fanguinem vehatur; — atque irritabilitate gaudeant infigni, hincque fiftant in morbis, tam auxilii quam mali, fontem uberrimum. —

IV. *PATHOLOGIA.*

Sicuti C. H. partes reliquae morbis, felicitatis humanae in praefenti vita diris peftibus, vexantur, fic & lymphaticorum vascula a malis iftiusmodi libera non funt; licet enim fubtilis fit vaforum lymphaticorum ftructura non effugit tamen omnem morborum aggreffionem, qui faepius in minimis corporis partibus fedem figunt; eadem enim fubtilitas atque varietas, ut magnam medendi facultatem praebet, fic magnam etiam aberrandi facilitatem. ——

§. *CAUSSARUM PRAEDISPONENTIUM NOTIO.*

Sanitatis notio dum relativa fit; — dum cuivis peculiaris fecundum propriam partium ftructuram competat fanita-

tis

tis gradus; — dum inde pendere ſanitas videatur, ut omnes corporis partes & organa agant harmonice & placide; — dum partium actio harmonica ex minutiſſima ſaepe organorum ſtructura pendeat; — dum quoque minutior partium ſtructura difficillime eruatur; — facili negotio inde cuivis patere poteſt, quanti operis ſit ſanitatis punctum in actionum noſtrarum ſcala figere. — Id autem certum, quod quo magis a requiſita organiſatione interiori, ſtructura & habitu generali; — a ſueto agendi ordine abludant partes, tanto major adſit in N. C. morbi ſimilitudo, atque imago vera: — Quin immo haec a ſtatu generali abluſio non raro eo procedit usque, ut morbi nomine ſtricto ſenſu inſigniri mereatur. — Quid itaque mirandum, ſi ex ipſa partium organismo interiori, vel & generali conſtitutione profluentem diſſenſum in toto, primam atque originariam quaſi, ac ſimpliciſſimam deduxerim in Pathologicis cauſſam praediſponentem (*e*), ſive *internam*; — talem ſcilicet, quae pendet vel ex originali connato in partibus corporis conſtituentibus omnibus, aut in ſingula parte, vitio organico: — 2°. Dixerim alium dari morbi fontem, ex laeſa ſcilicet par-

(*e*) Cauſſa praediſponens GAUBIO audit "*conditio quaevis corpori inhaerens qua aptum illud eſt nata occaſione morbum ſuscipere*" §. 59. *Inſtit. Pathol.* edit. tert. — A ſummo Pathologo eatenus diſſentire vellem, ut praediſponentem cauſſam etiam ſua ipſa forma morbum aliquando dicere vellem: — noſtra de cauſſa morbi praediſponente idaea convenit magis cum GAUBII ſententia de morborum ſeminiis.

partium ſtructura non per originale connatum vitium, ſed per caſum fortuitum; quam tunc appellare vellem cauſſam morbi *externam.* — Sufficiat autem haec tantum generaliori modo de cauſſa praedisponente diſſeruiſſe, ulterior ejusmodi disquiſitio jam a ſcopo nimis aliena eſt, nec etiam tempus datur, ut pro rei dignitate haec poſſit pertractari.

Illud notaſſe praeſenti ſcopo magis reſpondere videtur, quod generalis illa ad morbos disponens cauſſa, aeque in ſyſtemate particulari lymphatico locum habeat, ac in reliquis noſtri corporis partibus: — dum autem partes corporis conſtituentes, aliae fluidae, aliae ſolidae ſint; ſive contentae aliae, aliae autem continentes ſic etiam generatim vitia ſpectant vel ad ſolida, vel ad fluida.

Peccat ſaepius lymphaticorum vaſorum ſyſtema tam natura materiae contentae, quam vitiatis quibusdam continentium ſolidorum proprietatibus. —

§. LYMPHAE VITIA.

Enim vero lymphae natura variat ſaepius; — ſic albicantem lympham vidit HEWSONUS (*f*); — flaveſcentis magis coloris ipſe obſervavi in puellis chloroticis, maxime convenientem cum ea ſingulari materia flaveſcente, quae in ſanguine puellarum chloroticarum de vena miſſo apparet, nec non interdum in ſcorbuto; quaeque nec ad ſerum, nec ad ru-

(*f*) Vid. lib. ſupra ſaepius laudatus.

rubras particulas, nec ad fibram sanguinis sive lympham coagulabilem pertinere videtur. —

De lymphaticorum vulnere saepius lympham stillantem, indeque formatam excrescentiam quasi fungosam, albicantem prorsus, & facile amovendam viderunt HUNTERUS, MONROUS pater, HEWSONUS, BELL aliique. Rubet saepius lympha ex absorpto sanguine: — saepius quoque purulenta de intestinali cavo aut aliunde absorbetur materia, quae hoc pacto lympham sanam vitiat: saepius magna satis terreae materiae copia in lymphaticis fuit observata, praesertim eo in morbo ubi omnium ossium obtinet mollities (g). — Lympham exhalantium vasorum majori concrescendi nisu quam naturali gaudere in Hydropicis saepius observare mihi licuit. — Semel quoque post emplastrum vesicatorium, in doloribus Rheumaticis applicatum externae brachii parti, vidi vesiculam elevatam fuisse, admodum flavescentem, minus jam pellucentem, quam quidem ut plurimum conspicitur; dum autem vesiculam secarem, obstupefactus ne guttulam quidem serosi liquoris stillantem de vulnusculo inflecto vidi; dissecta autem magis cuticula elevata, unam solidam, coagulatam, flavescentem massam demere potui, quam chemice examinandam quidem seposui, verum, dum alia inte-

F rea

(g) Plura hujus morbi vidi exempla; ossa primo admodum fragilia evadunt, ita ut ipso motu placidissimo in lecto rumpantur facile; Vidi ejusmodi os femoris quod ovi testa crassius non erat. —

rea peragenda essent, penitus negligere coactus fui. — Clarissimus Promotor FORSTEN, amica sua benignitate, duos ejusmodi casus mecum communicavit, quos ille in aegrotis pleuriticis observavit, post vesicatorii parti dolenti applicationem. —

In debilioribus animalibus, qui de lymphaticis stillat liquor, ac ille qui in cavitatibus corporis diversis invenitur exhalatus, minus cohaerere, difficilius coagulari observatur: — Ex absorpto viru venereo, viru varioloso, aliisque contagiis intumescunt glandulae, quod sane pro effectu stimuli inordinati, mutata scilicet contenti liquoris natura, habendum. —

Peccat adeoque lymphaticorum succus, mutatis, natura sua blanda, cohaerentia, fluiditate, aliisque proprietatibus, quae perfectae in statu sano reperiuntur. —

§. *VASIS LYMPHATICI VITIA.*

Continentium quoque solidorum vitia in systemate Lymphatico pleraque sunt: — Irritabilitate dum gaudeant haec vasa, admodum insigni, a priori etiam patet, quot quantisque morbis, seu potius actionibus irregularibus, abnormibus, subjecta esse possint haec vasa. —

Tenacitate gaudent haec vasa in statu naturali valde insigni, ita ut facili satis negotio mercurii prementem columnam quatuordecim pollicum & ultra ferant, eadem vero il-

la

la vafa plus jufto larga reperi faepius cum diminuta permultum eorumdem tenacitate: fic injectione lymphaticorum in pede, in cadavere feminino fexaginta fere annorum occupatus, ablata prudenter cute, vafa vidi per cellularem diftributa magna utique adeo, ut prius haec pro lymphatica habere non potuerim, quam accuratius ea examinasfem: — injecto autem mercurio, hinc illinc vafa fubito disrupta vidi ex minori tantum mercurii columna feptem fcilicet pollicum horum vaforum tunicas premente. —

Lymphaticorum vaforum tunicas, omnem quam poffident pelluciditatem, transparentiam, quandoque amittere, opacas reddi, faepius obfervavit CLEINIUS Illuftris inter Londinenfes Chirurgus, atque Anatomicus; Easque idem multo denfiores fimul vidit atque fragiliores, eundem ferme in modum, quo arteriarum venarumque tunicae craffiores fragilioresque obfervantur, priusquam vitium in illis obtinet aneurismaticum, vel fic dicta etiam offificatio (*b*) vaforum.

Saepius ex abforpta quadam materia inflammatos obfervare licet canales lymphaticos quum duritie fua, chordae ad in-

(*b*) Hanc femel obfervavi in eodem cadavere valde infignem. — Aorta fcilicet defcendens penitus, ad inferiorem pedis regionem usque, carotides aliquantulum, atque omnes arteriae brachialis rami, una cum valvulis in dextro atque finiftro cordis ventriculo erant offificata. Ante triennium quoque, in fchola anatomica Cl. FORSTEN, in vetulae cadavere fingularem videre licuit aortae defcendentis offificationem, ad arterias Iliacas fefe extendentem. —

inſtar ſub cute tenſae, ſentiantur, atque rubra ſaepius lineola, vaſis lymphatici in cute decurſum pingente, ab extus conſpicua reddantur.

§. *MORBI EX VITIIS SYSTEMATIS LYMPHATICI.*

Saepius glandulas lymphaticas morbis affectas novimus; indurescunt ſcilicet, ſcirrhi ſpeciem adoptant, formantque; inflammantur deinde magis, aperiuntur tandem, funduntque materiem ichoroſam, ſanioſam, non purulentam; in quantum ſaltem de externa ſpecie hoc dijudicere liceat. —

Nonne hoc omne morbi ſcorphuloſi fundamentum eſſe videtur; — ut ſcilicet detur ſyſtema quod cum debilitate irritabilitatem habeat junctam? — Videtur ſane: — & miros inde ſaepius in habitu ſcrophuloſo obſervare licet morbi effectus, quin immo, luſus fere dixerim. —

Dum autem de ſcorphuloſo habitu loquimur, non ad ipſam morbi ſpeciem, a CULLENO *ſcrophulam* dictam, reſpiciendum volumus, aſt vero talis nobis haeret habitus ſcrophuloſi idaea, illa corporis imago, quae accuratiſſime a CULLENO delineata legitur, ubi praediſpoſitos ad ſcrophulam deſcribit ſequentem fere in modum: (*i*) — " *Afficit, ut pluri-*

(*i*) Vid. CULLEN 's *firſt lines of the practice of Phyſic.* vol. IV. §. 1741. — It moſt commonly affects children of ſoft and flaccid habits, of fair hair and blue eyes; or at leaſt affects thoſe much

rimum, infantes habitus mollis flaccidi, qui crinibus gaudent nigricantibus; oculisque coeruleis; — vel ſaltem afficit eos frequentius, quam alios oppoſiti temperamenti ac habitus. — Speciatim afficit infantes; qui cutim habent transparentem, mollem, genasque rubras; — & ejusmodi infantes tumens ſaepius habent labium ſuperius, quod in medio fiſſum eſt; illaque intumescentia ſaepius admodum conſpicua eſt, atque porrigitur ad naſi columnam & inferiorem narium partem." alio in loco addit idem ſagax ille ſenex; *quod morbus ſcrophuloſus ſit peculiaris quaedam ſyſtematis lymphatici conſtitutio.*

Morbum in habitu ſcrophuloſo ſaepius eſſe larvatum ſupra dixi; ita ut inflammationes oculorum chronicae, fluores albi, atque non raro ſuppreſſa menſtruatio, ſaepius autem menſium fluxus ad vitae periodum minus convenientem, in juniori ſcilicet aetate, obtineant.

De plerisque nunc morbis ſcrophuloſis agendum foret, ut ita demonſtremus, in quantum haec omnia mirifice pendeant a vitiato ſyſtematis lymphatici ſtatu; vel & appareat quantum in explicandis diverſorum morborum ſymptomatibus plenior horum vaſorum cognitio faciat: — Sic prae-

 ſer-

more frequently than thoſe of an oppoſite complexion. — It affects eſpecially children of ſmooth skins, and roſy cheeks; — and ſuch children have frequently a tumid upper lip, with a chop in the middle of it; — and this tumour is often conſiderable, and extended to the columna naſi and lower part of the noſtrils. — & §. 1749. — this diſeaſe depends upon *a peculiar conſtitution of the lymphatic ſyſtem.*

fertim de Scrophula, vel Struma, agere conſtitueramus, de Fungo articulorum, de Rachitide, Hydrocephalo interno, Tabe dorſali, de Marasmo & Tabe Meſenterica, de Scorbuto, Phthiſi tuberculoſa, atque Podagra, tanquam morbi, prae coeteris in habitu ſchrophuloſo locum habentibus, quique omnes generali nomine, morbi ſchrophuloſi, inſigniri merentur, dum in omnibus idem vitium, licet vario modo larvatum lateat: — de Aſcitide & Hydrothorace quaedam notanda forent, ut ſymptomata, & cura in hisce morbis clarius explicentur: — de Diabete novam, quae verbo allegare liceat, theoriam tradere propoſueramus; — quod ſcilicet ſit valvularum praecipue in vaſis abſorbentibus vitium, una cum vitio renum topico: — motum enim fluidorum retrogradum hoc in morbo admittere valvulas in vaſis abſorbentibus, eſt quod obſervatis probare tentaremus, ſimul cum accuratiore deſcriptione conditionis morboſae in ipſo rene diabetico inventae. ——

Haec autem omnia pro rei dignitate pertractare, diſſertatiunculae noſtrae arcti admodum pro tali ſcopo limites non admittunt: — haec igitur alibi referenda.

Quaeri adhuc liceat num in Ictero quoque vaſa lymphatica hepatis atque cyſtidis felleae abnormi modo bilem reſorbere; — ad ductum deducere Pecquetianum; — ſicque cum ſanguine miscere, credendum potius ſit, quam quod bilis

aut

aut retineatur in sanguine, aut per ductus hepaticos in ipsa vasa sanguinea regurtitet? —

Ita sane multum suadere videntur a MONROO instituta pleraque experimenta, quae diligenti opera justaque cautela repetenda censui. —

Pleraque etiam dici merentur de Gonorrhoea & Lue Venerea tamquam ejusdem naturae morbis, revera contagio non diversis, ut aliis quidem visum fuerat. — Haec autem omnia tamquam futurae disquisitionis pensum linquere cogor. —

§. *UTILITAS COGNITIONIS LYMPHATICORUM IN PLERORUMQUE MORBORUM DIAGNOSI ET PROGNOSI.*

Lymphaticorum perfecta magis theoria plura in morbis varii generis reddet certiora, si nova non suggesserit: — Enim vero cognita magis generali absorbtionis theoria per vasa lymphatica; — cognito vasorum lymphaticorum certo decursu, facile satis judicare datur de plerisque symptomatibus, quae tam in diagnosi quam prognosi morborum rite facienda, haud parum commodi praestant. —

Sic enim topicae affectionis venereae sive gonorrhoeae comites saepius sunt bubones, idest glandularum indurationes, quae tum in inguinali parte superiori indurantur; sin autem lentum illud in systema jam penetraverit virus, non adeo glan-

glandulas inguinales superiores, quam quidem inferiores, videmus affectas, inflammatas, bubonum forma conspiciendas. ——

Virus atque contagium aliquod absorptum, dum sua natura oeconomiae animali inimicum est, in loco, quo prius absorptum fuerat, diutius atque per longum satis temporis spatium retineri conspicitur; — Sic contagii variolosi topicos prius observamus nonnullos effectus, antequam serpere ulterius, & porrigi quasi ad totum systema observetur. ——

Nonne igitur, sana theoria muniti, ut praecaveatur, quod imminet, sin proserpat virus, periculum, partis topice jam affectae exscissionem plenariam suadere liceret? —— Ita sane judicaverim theoria non tantum, sed et practicis observationibus hac in opinione munitus: —— Saepius enim Illustris inter Londinenses Chirurgus JOAN. HUNTERUS post insitionem variolarum, dum topica vulnusculorum jam aderat inflammatio, cum collectione materiae variolosae, exscidit cutis portiunculam, atque ita prohibuit ulteriorem, ex tali insitione, variolosi morbi progressum: —— materia autem, quae in insitionis loco jam collecta fuerat, alios inoculavit infantes, qui justo tempore omnia variolarum stadia perpessi sunt. ——

Nonne eadem haec operatio suadenda foret, ut praecaveatur venerea lues? —— Hoc saltem cum HUNTERO quibusdam in casibus suadendum.

Post

Poſt rabidi quoque animalis morſum nonne eadem haec operatio unicum ferme medium eſt, cui prae reliquis omnibus, ab auctoribus laudatis, artis auxiliis, fidendum eſt? — Ita ſane videtur, ſi plurimorum illorum remediorum effectus curatius luſtremus. ——

Nonne intumescentia glandularum ſubaxillarium poſt inſitionem variolarum & actionem topicam veneni illius, potius ex cognito nunc lymphaticorum brachialium ad illum locum decurſu explicanda, quam cum MEADIO ex fluxione in partes vicinas, vel cum aliis ex affectione nervorum ob inflammationem in inſitionis loco praeſentem? —— Suadere ſaltem illud videtur ratiocinium: —— probat, atque extra omnem dubitationem ponit, quae eodem ſaepius tempore obtinet tenſae quaſi ſub cute chordae ſenſatio, de parte, in qua inſitio fuerat inſtituta ad cavitatem ſubaxillarem. — Nonne certum inde, quod morbus rite cum ſyſtemate fuerit communicatus? — Nonne igitur, praeſente hoc ſymptomate inſitioni fidendum magis eſt, licet etiam haud adeo copioſa, aut fere nulla variolarum eruptio inſitioni inſequatur? — Pleraque etiam in cancris ſymptomata dantur, unice ex cognito rite vaſorum lymphaticorum decurſu explicanda: — Falſe autem priſci glandularum ſubaxillarium in cancro mammarum affectionem, duritiem ſcirrhoſam, dolorem lancinantem, ex ſimili horum organorum cum mammis ſtructura, atque ex commercio nervoſo explicare tentarunt.

funt. — An autem vera haec ftructurae fimilitudo? — non fane ex anatomia probatur: — probatur autem luce meridiana clarius, eadem anatome affecla, quod numerofus fatis lymphaticorum plexus de mammis tendat ad cavitatem glandulasque fubaxillares: — quod itaque virus cancrofum abforbeatur de mammis, atque deferatur ad hasce glandulas: faepius, proh dolor! in ipfa dilectiffima Matre, quae jam cum fuperis meliori forte fruitur, illud diri morbi phaenomenon obfervare mihi datum fuit; — aderat & ibidem faepiffime dolor acutiffimus, lancinans quafi, dum primum glandulae fubaxillares afficiebantur, quem a fumma fenfilitate potius ipfius vasculi lymphatici, vel a membranofa horum vasculorum ftructura explicandum judicaverim, quam a commercio nervofo mammas inter & brachium: —

Aliud quoque datur aliquando fymptoma in cancris mammarum, quod ex decurfu lymphaticorum explicare mallem, quam cum clar. fummoque CAMPERO (k) a nervis: dum fcilicet tenfa apparet fub mammis chorda, qua nectitur quafi ad coftas illud organum, morbo affectum, quaque immobile quafi redditur. — Nonne manifeftus heic loci adeft abforben-

(k) Vid. CAMPERI *Demonftrationes Anatomico — Pathologicae* part. I. lib. I. cap. 2. pag. 9. ubi fequentia: — ' In carcinomatibus glandulas eas potiffimum adfici eodem veneno videmus, quae ab iisdem truncis nervos acquirunt. — Dum mamma fcirrho vel cancro in altum elevatur, axillares intoxicantur glandulae; fi labium inferius fubmaxillares ac parotides inficiuntur. — Nervorum femper, vaforum fanguiferorum tramitem tetrum id virus nunquam fequitur. —

bentium, ac glandularum mammalium cum absorbentibus vasis intercostalibus nexus pathologicus? — Nonne anatome, docet intercostales absorbentium ramos cum thoracis plerisque lymphaticis jungi? — Nonne igitur exinde omnis periculi fons apertus, qui semper ferme, dixerim, mammae exstirpationem concomitatur, dum illud symptoma jam adfuerit? Nonne metuenda magis est cancrosa per anastomosin facta partium internarum affectio, quam partis non adeo vitalis affectio magis externa? — Nonne hoc in casu operatione chirurgica in pejus vertitur morbus, dum omnis virus cancrosi vis unice dein ad partes dirigetur internas, quae antea divisa magis, atque quiescens veluti, in parte externa servabatur, dividebatur saltem? — Nonne dissuadenda igitur hoc in casu operatio chirurgica? — Sic saltem mihi videretur.

§. *METASTASES.*

Plura denique, ni fere omnia, quae in varia metastasium doctrina occurrunt phaenomena unice & potiori jure ex vasorum absorbentium decursu, nexu, anastomosi explicanda judicaverim. — Magnus hic aperitur novae utique disquisitionis pro pathologo campus, fideli naturae observatione, lampadis ad instar, praelucente, atque per tenebras, penitus jam in cognitas vel saltem nondum perquisitas, monstrante viam: —

In hac quoque sparta nobiliori vires ulterius tentare me-

as optarem: — jubet autem neceſſitas, ut quae plura his addi poſſent, linquam tradenda alibi usque dum tempus magis opportunum, magis otioſum, faveat; novisque experimentis atque obſervatis, quae hac de materia notavi, confirmata, atque amplificata habeam. —

Sufficiat itaque pauca haec rudiori tantum penicillo de ſyſtemate lymphatico tetigiſſe. —

Jam autem dum generaliora magis de ſyſtemate abſorbentium toto tradiderim, ſummi tandem HAHNII (*l*) verbis concludere liceat: —

Quanta ſapientia! — quanta, quamque providens benignitas, ut ex coeteris, quas Auctor Naturae animantibus tribuit, rebus eximiis atque commoditatibus, ſic ex contemplatione lymphatici apparatus elucescunt! — Quam ſolers ſubtilisque deſcriptio partium, quamque admirabilis fabrica ſingularum!

Omnia vero aptiſſime cohaerent & ad incolumitatem animantium quaſi conſentiunt: ſuntque ita facta ita locata, ut nihil eorum ſupervacaneum ſit, nihil ad vitam retinendam levandamque non neceſſarium, nihil quo poſſit excogitari melius.

T A N T U M.

(*l*) *In praefatione* ad HEWSONUM.

THE

T H E S E S.

I.

Antrum Hygmori, ſinus frontales, atque Etmoidales, muco praeſertim retinendo non inſerviunt, verum loquelae formationi.

II.

Veſiculae ſeminales non ſunt complexus cellularum communicantium, ſed verus canalis convolutus.

III.

Veſiculae ſeminales falſe ab Anatomicis habentur liquoris ſeminalis, a teſtibus praeparati, receptacula, depoſitoria; — liquorem a ſeminali diverſum continere viſae ſunt in plerisque ab J. HUNTERO *inſtitutis experimentis: — Pleraque etiam dantur animalia, quae hisce veſiculis omnino carent: — Ipſae, quam continent, materiam ſecernere videntur, dum eadem plena reperiuntur, licet cicatrix aliusve obex detur, quominus, ne guttula quidem, de vaſe deferente ad illas veſiculas, poſſit deferri: — Liquorem tamen has ſubminiſtrare, ad foecundum cum aliis liquoribus ſemen conſtituendum, nullus dubito. —*

IV.

Capſularum renalium uſus incognitus: — Non ad organa uropoietica pertinere videntur, dum hisce abſentibus plenarie, adeſſe tamen capſulae deprehendantur: — Mirus illorum cum cerebro nexus talis, ut in acephalis, deeſſe quoque renales capſulae obſerventur.

V.

Labyrinthus auris, aqua ab omni parte plenus, ne quidquam aëris in ſe continet.

VI.

Reſpirationis functio pro parte voluntaria, pro parte autem involuntaria eſt: — Ex aëre inſpirato, tanquam fonte principali hauritur calor animalis, methodo non ſecus ac electiva in Chemicis attractio interpraetanda.

 VII.

VII.

Digestionis negotium in homine merae solutionis Chemicae quasi processum esse luce meridiana clarius probant acutissimi SPALLANZANI *experimenta:* — *Liquor gastricus vera gaudet facultate fermentationes sistente.*

VIII.

Propriam sibi in Utero vitam trahit foetus: — *nec ullum datur vasorum matrem inter & foetum commercium, nulla anastomosis.* —

IX.

Regenerantur omnes ferme in N. C. partes amissae, abscissae, modo vitales non sint: — *regenerantur nervi, ossa, tendines, membranae, cartilagines, aliaque.* —

X.

Petechiae non semper mali moris omina in febribus habenda videntur.

XI.

Febris caussa proxima nec videtur esse fluidum aliquod, aut extranea materia in corpore gyrans; — *Nec placet* BOERHAVII *adamata opinio, lentor;* — *Nec &* CULLENI *debilitas, spasmus, reactio, mihi arrident:* — *Si verior aliquis proferenda foret caussa, hanc sane coeteris anteponerem, quae laesam ponit in cerebro functionem cum inordinata energiae nervosae in aliqua parte actione;* — *hanc symptomata confirmare, suadere caussae remotae videntur.*

XII.

In hernia inguinali simplici saccum hernialem per totam longitudinem cultro aperire nollem: — *Qui ab Ill.* POTTIO *inventus est culter sacci herniosi discissioni non adeo favet;* — *cultro hic potius ejusdem figurae ac ille* POTTII, *verum in parte convexa secante, utendum.*

XIII.

THESES.

XIII.

Allansoni amputandi methodus, per quatuor stadia, sic dicta, prae reliquis hucdum Parisiis, in Germania atque Hollandia secutis, maximopere mihi placet. —

XIV.

Exstirpatio magnarum articulationum, ab Ill. atque Expertissimo PARKIO, *Chirurgo Anglo, primum proposita, ac saepius jam instituta, in morbis articulorum, ubi alias membri amputatio foret necessaria, suadenda utique.* —

XV.

In ulceribus malignis, foetidis, atque in gangraenis liquoris gastrici applicatio proficua admodum. —

XVI.

Medicum legalem totum investigare cadaver oportet, neque sententiam proferre prius de absoluta aut hypothetica vulneris lethalitate, quam omnes rite perspexerit corporis partes: — *Rei vita a Medici legalis sententia prolata dum pendeat, accuratissimam haec flagitat attentionem, & necessarium reddit, Medicum legalem Anatomes & Physiologiae optime gnarum habere.*

XVII.

Hymenis membrana virginitatis signum haberi nequit, dum nec ejusdem absentia virginitatem amissam, nec praesentia foeminam declaret.

XVIII.

Caute utique Medico legali procedendum, si infantem, probabiliter a matre necatum, aut in carina inventum, examinandum habet: — *Argumentum ex pulmonum gravitate specifica petitum fallax utique, ac incertum:* — *Caveat itaque, ne, infanticidio gravans matrem, Medicus forensis hanc sua culpa morte plectet incautus, & ipse sic homicidii reus evadat.*

XIX.

Synchondroseos pubis sectionem instituere vellem nunquam: —

In-

THESES.

In capitis incuneatione vel ad ſectionem caeſaream refugiendum judicarem, vel, urgente neceſſitate, perforatorio uterer inſtrumento.

XX.

Omnia hucdum cognita graviditatis ſigna probabilitatem quidem ſummam, non autem ipſam certitudinem veram in caſu dubio dare poſſunt unquam. —

XXI.

Secundinarum expulſionem, operoſae prorſus naturae linquere nefandum: — Damnanda quoque placentae nimis cito, directe poſt foetum expulſum, per vim adhibitam extractionem; — Mediam ſemper providus viam ſequetur obſtetricans. —

XXII.

Magneſia alba calcinata prae illa valet, quae generatim in Pharmacopoeis obvia eſt: — eadem autem non niſi acido laborantibus purgat.

XXIII.

Magneſia alba, non calcinata, cum acido ex ventriculo humano effervescit: — Cum ſulphure autem, ſicut alkalia coetera, hepar ſulphuris conſtituit.

XXIV.

Ipecacoanhae vi Emeticae antidotum eſt acetum. —

XXV.

Dantur ſeptem alkalinorum ſpecies ſcilicet 1°. *alcali vegetabile;* 2°. *alkali foſſile, ſtricte ſic dictum,* 3°. *calx,* 4° *terra ponderoſa,* 5°. *magneſia,* 6°. *alkali volatile, & 7°. aër alkalinus.* —

XXVI.

AEque in plantis, ac in coeteris regni organici objectis, foeminae & maris connubium videtur eſſe neceſſarium, ut ſpecies propagetur; — fallaciam itaque in experimentis latitantem ſuſpicor, quae ab acutiſſimo Abbate SPALLANZANI *eum in finem inſtituta fuere, ut plantarum foeminarum foecundationem ſine maris interventu probaret.*

E R R A T A.

In Prooemio lin. 3. peregrinarem *lege* peregrinarer
—— —— lin. 17. paleſtrae *l.* palaeſtrae
Pag. 2. lin. 11. genuina fons aperta *l.* genuinus fons apertus
lin. 18. adverſarios *l.* adverſarii
Pag. 4. lin. 16. factum inventum *l.* inventum
lin. 20. obſervata facta *l.* obſervata
Pag. 5. lin. 7. volvi *l.* volvo
lin. 15. quod *l.* qui
Pag. 12. lin. 4. laevis *l.* levis
Pag. 13. lin. 19 non fuit: *l.* non fuit,
Pag. 23 nota k. MOURO valvuluſis *l.* MONRO valvuloſis
Pag. 26. lin. 5. ſubtiliorem *l.* ſubtilius
Pag. 27. lin. 18. cullularem *l.* cellularem
Pag. 28. lin. 2. viſium *l.* vitium
Pag. 31. lin. 1. pulmonibus, obtineat *l.* pulmonibus obtinet,
Pag. 35. lin. 1. adſiſtere *l.* juvare
lin. 3. conſpicebatur *l.* conſpiciebatur
Pag. 36. lin. 12. ramuli *l.* ramulos
lin. ultima nemini *l.* neminem
Pag. 41. lin. 19. inflecto *l.* inflicto
Pag. 43. lin. 6. lymphatica *l.* lymphaticis
Pag. 47. lin. 2. regurtitet *l.* regurgitet
Pag. 48. lin. 10. muniti *l.* munitis
Pag 51. lin. 20. del. pro
Theſis 3. lin. 6. plena *l.* plenae
11. lin 4. aliquis *l.* aliqua
18. lin. 2. carina *l.* latrina
21. lin. 3. extractionem *l.* extractio;